

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 105/2015-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. februára 2015 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Evou Mišíkovou, Advokátska kancelária, Laurinská 2, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva podľa čl. 8 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5 Tpo 36/2014 z 23. októbra 2014 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. novembra 2014 prostredníctvom poštovej prepravy doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva podľa čl. 8 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Tpo 36/2014 z 23. októbra 2014 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva:

«Uznesením sudkyne pre prípravné konanie Okresného súdu Skalica zo dňa 5.10.2014, sp. zn. Tp 14/2014 som bol na podklade návrhu prokurátora Okresnej prokuratúry v Skalici podľa § 72 odsek 2 Trestného poriadku z dôvodov § 71 odsek 1 písmeno b) Trestného poriadku vzatý do väzby s tým, že väzba začala plynúť 2.10.2014 od 7:15 hod. (ďalej len „uznesenie o vzatí do väzby“).

Krajský súd v Trnave na základe mojej sťažnosti proti označenému uzneseniu sudkyne pre prípravné konanie rozhodol uznesením sp. zn. 5Tpo/37/2014-85 zo dňa 23.10.2014 tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, napadnuté uznesenie zrušil a podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov ustanovenia § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku ma vzal do väzby s tým, že väzba sa bude vykonávať v ústave na výkon väzby [REDAKOVANÉ] a započítava sa mi od okamihu zdržania obvineného, t. j. 2.10.2014 od 7.15 hod. Súčasne krajský súd podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol môj návrh na nahradenie mojej väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka...

Sťažnosťou napádam uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn.: 5 Tpo 37/2014 zo dňa 23.10.2014...

Krajský súd v Trnave sa v uznesení zo dňa 23.10.2014, sp. zn.: 5 Tpo 37/2014, nevyporiadal ústavne konformným spôsobom s absenciou formálnych a materiálnych dôvodov väzby, arbitrárnosťou uznesenia o vznesení obvinenia a s nezákonnosťou zadržania obvineného [REDAKOVANÉ], čím došlo k porušeniu čl. 17 ods.1, 3 a 5 ústavy SR čl. 5

ods. 1 písm. c) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a čl. 8 ods. Listiny základných práv a slobôd. Zároveň uvádzam, uznesenie Krajského súdu Trnava nie je riadne odôvodnené čím došlo k porušeniu základného práva obvineného podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. (nález IV. ÚS 341/2012)...

... Vo výrokovej časti uznesenia o vznesení obvinenia sa mi v prvom bode kládie za vinu, že som spoločne s obv. [REDAKOVANÉ] previedol tovarové zásoby spoločnosti [REDAKOVANÉ] Z hľadiska konania, ako obligatórnej zložky objektívnej stránky skutkovej podstaty vyšetrovaného trestného činu, nie je tento termín „previedol“ nijako bližšie špecifikovaný konkrétnymi okolnosťami s uvedením miesta a času takéhoto konania a iných okolností, za ktorých k nemu došlo tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 206 ods. 3 Trestného poriadku...

Z odôvodnenia uznesenia o vznesení obvinenia vyplýva, že rozhodujúcim dôkazom pre vznesenie obvinenia voči mojej osobe mal byť výsluch zadržaného - podozrivého [REDAKOVANÉ] zo dňa 02.10.2014, z ktorého má vyplývať, že som spoločne s obv. [REDAKOVANÉ] zmenšoval majetok spoločnosti [REDAKOVANÉ] v hodnote 2.800.000, EUR tým, že sme ho previedli cez „nastrčené“ spoločnosti [REDAKOVANÉ] na spoločnosť [REDAKOVANÉ], za ktorú som vystupoval ja. Keďže som sa uvedeného trestného činu nedopustil (nepodielal som sa na prevode tovarových zásob v úmysle poškodiť veriteľov a za týmto účelom som ani nedisponoval súvisiacimi kompetenciami a právomocami) a za spoločnosť [REDAKOVANÉ] som mal podľa dohody vystupovať len v rámci zabezpečenia prevádzky tzv. konsignačného skladu. [REDAKOVANÉ] nemohol vo svojej výpovedi uviesť taký dôkaz, ktorý by dostatočne odôvodnil záver, že som sa dopustil vyšetrovaného trestného činu...

Krajský súd v Trnave pochybil rovnakým spôsobom ako prokurátor Okresnej prokuratúry v Senici vo svojom rozhodnutí zo dňa 23.10.2014, sp. zn.: 5 Tpo 36/2014, lebo sa z hľadiska existencie materiálneho dôvodu väzby nevyporiadal s označenými pochybeniami orgánov činných v trestnom konaní a nereagoval na dôvody, ktoré som uviedol v sťažnosti proti uzneseniu sudkyne pre prípravné konanie Okresného súdu Skalica zo dňa 5.10.2014, sp. zn. Tp 14/2014, ktorým som bol podľa § 72 odsek 2 Trestného poriadku z dôvodov § 71 odsek 1 písmeno b) Trestného poriadku vzatý do väzby...

Krajský súd v Trnave v uznesení zo dňa 23.10.2014, sp. zn.: 5 Tpo 3612014, si nesplnil povinnosť súdu náležite odôvodniť rozhodnutie...

Vzhľadom na to, že sa jedná o obsahovo rozsiahly vyšetrovací spis, požiadala o realizáciu tohto svojho práva formou žiadosti o vyhotovenie kópie celého vyšetrovacieho spisu...

Dňa 14.11.2014, jej bola z mailovej adresy [REDAKOVANÉ] doručená mailová správa s nasledovným textom: „Na základe Vašej žiadosti o prefotenie vyšetrovacieho spisu ČVS: PPZ-99/NKA-FP-ZA-2013 Vám oznamujem, že dňa 02.12.2014 v čase o 08.00 hod. v Trenčíne na pracovisku P PZ na ul. Jilemnického č. 2 v budove Slovakotexu, 4. poschodie Vám umožním obstaráť si na Vaše trovy prefotenie celého vyšetrovacieho spisu ČVS: PPZ-99/NKA-FP-ZA-2013. Na tento účel Vám ako vyšetrovateľ budem plne k dispozícii. V Trenčíne dňa 14. 11. 2014. S pozdravom: [REDAKOVANÉ]“. Keďže takýto postup, podľa môjho názoru nekorešponduje s obsahom ustanovenia § 69 ods. 1 Trestného poriadku a dokonca nie je nielen procesne ale ani technicky (tak na strane mojej a aj na strane Ministerstva vnútra SR) realizovateľný, postup vyšetrovateľa považujem za nezákonný a porušujúci závažným spôsobom právo na moju obhajobu ako obvineného.»

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

«Uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 23.10.2014, sp. zn. 5 Tpo 36/2014, ktorým podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, zrušil uznesenie sudkyne pre prípravné konanie Okresného súdu Skalica zo dňa 5.10.2014, sp. zn. Tp 14/2014 a podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov ustanovenia § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku ma vzal do väzby s tým, že väzba sa bude vykonávať v Ústave na výkon väzby [REDAKOVANÉ] a započítava sa od okamihu zdržania obvineného, t. j. 2.10.2014 od 7.15 hod. a ktorým krajský súd podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol môj návrh na nahradenie mojej väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, bolo:

- porušené základné právo [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu garantované č. 17 ods. 1, 2, 3, 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3, ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jeho právo zaručené v čl. 8 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd,

- porušené základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 odsek 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a bolo

- porušené základné právo [REDAKOVANÉ] na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa § 56 odsek 2 zákona číslo 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn.: 5 Tpo 36/2014 zo dňa 23.10.2014.

Podľa § 56 odsek 3 písmeno c) zákona číslo 38/1993 Z. z. číslo 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov Ústavný súd Slovenskej republiky prepúšťa obvineného [REDAKOVANÉ] z väzby.

Podľa § 56 odsek 2, 5 zákona číslo 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, bolo nedôvodným vzatím sťažovateľa do väzby porušené jeho základné práva, za čo sa mu priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 5.000,- Eur.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)

každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že táto sťažnosť napriek tomu, že sťažovateľ je zastúpený advokátom, nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu na začatie konania musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Citované ustanovenie § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde výslovne ustanovuje, že k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom (alebo komerčným právnikom), ak zákon o ústavnom súde neustanovuje inak.

V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Návrhom v zmysle uvedeného ustanovenia sa rozumie každé podanie, ktorým sa začína niektorý typ konania pred ústavným súdom, teda aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

K sťažnosti priložené splnomocnenie pre advokáta z 2. októbra 2014 je udelené advokátovi takto: *„Zastúpený využíva svoje právo zvoliť si obhajcu podľa § 39 ods. 1 Trestného poriadku a súčasne na základe tejto dohody splnomocňuje JUDr. Evu Mišíkovú, advokátku zapísanú do zoznamu advokátov SAK, číslo osvedčenia 6809, Laurinská 2, 811 01 Bratislava 1, aby ho zastupovala a obhajovala v trestnom konaní vedenom na národnej kriminálnej agentúre P PZ, jednotka finančnej polície, expozitúra Západ pod č. k.: PPZ-99/NKA-FPZ-ZA-2013, pre trestný čin poškodzovania veriteľa podľa § 239 odsek 1 písmeno a), odsek 5 Trestného zákona... Táto dohoda je účinná od 2.10.2014.“*

Z citovaného splnomocnenia je zrejmé, že sa vzťahuje na zastupovanie a obhajovanie v označenom trestnom konaní a nevzťahuje sa na konanie pred ústavným súdom. V danom prípade ide o sťažnosť podanú advokátom a ústavný súd nie je povinný nedostatky v zákonom predpísaných náležitostiach odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04).

Právny zástupca by mal byť spôsobilý skoncipovať podanie vrátane splnomocnenia spĺňajúceho náležitosti v zmysle § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré by malo byť objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé.

Ústavný súd na tomto mieste zdôrazňuje, že v prípadoch obligatórneho zastúpenia navrhovateľa advokátom v konaní pred ústavným súdom je základným procesným prameňom práva ustanovenie § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Citované zákonné ustanovenie procesného poriadku (vo vzťahu k iným právnym predpisom ide o predpis *lex specialis*) vymedzuje nevyhnutné náležitosti právneho zastupovania v konaní pred ústavným súdom, ktoré musia byť splnené a ktoré nie je možné zmluvne ani inak obmedziť.

Ústavný súd pripomína, že sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. IV. ÚS 409/04, II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08).

Ústavný súd navyše poukazuje na to, že sťažovateľ v návrhu petitu výroku napáda rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 5 Tpo 36/2014 z 23. októbra 2014, predložené rozhodnutie tohto súdu sa však týka uznesenia sp. zn. 5 Tpo 37/2014. Z uvedeného podania vyplýva nejasnosť výroku, keď osobitne v trestných konaniach je označenie a identifikácia rozhodnutí a návrhov podstatná.

Ústavný súd už v rámci svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že je v záujme navrhovateľov, aby k podnetu priložili čo najviac im dostupných a presne označených dôkazov, a tým ústavný súd presvedčili, že prijatie ich podnetu na konanie vo veci samej má svoje opodstatnenie. Ústavný súd nie je substituentom navrhovateľov pri zabezpečovaní dôkazov ich tvrdení v podnete, ak si ich navrhovatelia môžu zabezpečiť sami (I. ÚS 35/99).

Ústavný súd z uvedeného dôvodu a so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa konštatuje, že sťažnosť nie je objektívne spôsobilá vyvolať začatie konania, pretože nespĺňa náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. februára 2015